

Катерина МУЗИЧЕНКО

викладач кафедри туризму та готельно-ресторанної справи,
Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

ФІНАНСОВО-ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ФУНКЦІОНУВАННЯ ТУРИСТИЧНОЇ ГАЛУЗІ УКРАЇНИ

Туризм – явище всесвітнього масштабу. Кожен регіон будь-якої країни має свої природні, історико-культурні особливості, що обумовлюють розвиток певних видів туризму.

Туристична галузь є важливим чинником стабільного й динамічного збільшення надходжень до бюджету, істотного позитивного впливу на стан справ у багатьох галузях економіки (транспорт, торгівля, зв'язок, будівництво, сільське господарство, тощо). Туризм сприяє підвищенню зайнятості населення, розвитку ринкових відносин, міжнародному співробітництву, залученню громадян до пізнання багатой природної та історико-культурної спадщини краю, збереженню екологічної рівноваги.

В багатьох країнах та регіонах туризм, як форма рекреації, є основним джерелом прибутків тоді, коли відсутні або вичерпані природні та соціально-економічні передумови для розвитку промисловості та сільського господарства [1].

Туризм є пріоритетною галуззю національного господарства, яка повинна розвиватись так, щоб приносити користь місцевому населенню, посилювати економіку країни, створювати додаткові робочі місця. Туристична індустрія має великий потенціал, який дозволяє внести конструктивний вклад у стійкий розвиток країн та регіонів, сприяти досягненню екологічної та соціальної стійкості. Функціонування сфери туризму в сучасних умовах господарювання є досить активним, однак існує цілий ряд вагомих стримуючих факторів. Найбільше значення серед них мають недосконалість нормативно-правової бази, суперечливість і неузгодженість окремих її положень, відсутність дієвої державної програми регулювання туризму, як перспективного напрямку розвитку, чітко розроблених методик і механізмів її реалізації, недостатність фінансування сфери туризму.

Фінансова діяльність держави в сфері туризму на сьогодні є досить декларативною, фрагментарною, обмеженою та відповідно недостатньо ефективною [2].

Необхідно відзначити, що територія України має різноманітні туристичні ресурси, однак, ці ресурси часто зруйновані або не пристосовані до використання туристами. В Україні є понад 1500 архітектурних пам'яток (замків, фортець, церков) занедбаних або зруйнованих, які потребують реставрації. Аналіз сучасного готельного господарства вказує на недостатню кількість об'єктів середнього та нижчого рівнів стандартів послуг, тобто дво- і тризіркових готелів. Належне транспортне обслуговування туристичного руху вимагає заміни великої частини, значною мірою, зношеного парку автотранспорту та рухомого складу залізниці. Особливо важливим для розвитку туризму є активізація програми будівництва автомобільних шляхів, передусім, це стосується доріг, що сполучають Київ зі столицями європейських держав. Слід підкреслити, що важливим елементом покращення образу України серед іноземних туристів є створення і утримання на належному рівні чистоту міст, доріг, а особливо – узбіч доріг та придорожніх паркінгів [3]. Недостатнє фінансування на ліквідацію цих проблем є основним бар'єром у розвитку туристичної галузі України.

Головними зовнішніми чинниками, які стримували і продовжують стримувати розвиток туризму в Україні, є млявість економічних реформ, несприятливість наявних умов для підприємництва взагалі та туристичного зокрема, недосконалість і навіть певна агресивність нормативно-правового поля і, як наслідок, – відсутність потрібних інвестицій для розвитку туризму – як внутрішніх, так і іноземних. Для заснування туристичної фірми не потрібно великих затрат, тому, в Україні, існує, майже, 3000 туристичних підприємств, які мають дійсні ліцензії на надання туристичних послуг, але, фактично, на ринку працюють лише близько третини [4]. Це пов'язано з тим, що туристичним підприємствам доводиться оплачувати податки, нести витрати на оренду приміщення, оплату послуг телефонного зв'язку, Інтернету, заробітної плати працівникам. Але клієнтська база не на стільки велика, щоб забезпечити гідне функціонування всіх туристичних підприємств на ринку, тому на плаву залишаються лише ті, які мають кошти на рекламу, гарне територіальне розміщення, налагоджені зв'язки з туристичними операторами, з готелями, з

транспортними компаніями. Саме ці зовнішні та внутрішні чинники можуть слугувати вказівниками подальших напрямків розвитку туристичної галузі. Даними проблемами не можна нехтувати, адже Україна, з її унікальним історичним минулим, з її неповторним мальовничим ландшафтом та гостинними людьми, є ідеальним простором для розвитку туризму, як внутрішнього, так і іноземного.

Значне зниження активності на туристичному ринку спостерігалось у період світової фінансової кризи, наслідки якої суттєво вплинули на розвиток туризму в Україні та викликали негативні тенденції в суміжних з ним галузях. Сьогодні у туристичній сфері вже відбуваються позитивні зрушення.

Отже, можемо підсумувати, що розвиток туризму в нашій країні в останні роки має позитивну, але повільну тенденцію. Слід зазначити, що Україна об'єктивно має могутній туристичний потенціал, який, нажаль, використовується не дуже ефективно і не в повній мірі задовольняє інтерес туристів щодо України. Хоча український туризм має чудові перспективи й може стати джерелом величезних прибутків та основою розвитку економіки України. Очевидно, що для цього потрібна фінансова увага з боку держави, а крім того, підвищення рівня обслуговування туристів, налагодження довгострокових закордонних зв'язків і формування національної свідомості та інтересу до туристичної спадщини нашої держави. Саме за таких умов, український туризм зміцнить і покращить свої позиції на ринку туристичних послуг.

Список використаних джерел:

1. Григорашова С.С. Стан і перспективи регіонального розвитку туризму в Чернівецькій області / С.С.Григорашова // Економіка. Управління. Інновації. – 2011. - №2(6). – С.48.
2. Чкан А.С. Стан та проблеми фінансування сфери туризму України / А.С. Чкан // Інноваційна економіка. – 2012. - №10(36). – С.35.
3. Захарчук С.С. Фінансово-економічні проблеми функціонування туристичної галузі в Україні / С.С. Захарчук // Економіка. Управління. Інновації. – 2010. - №1(3). – С.37.
4. Свелеба Н.А., Бігус М.М. Актуальні проблеми туристичного бізнесу в умовах динамічних змін ринкового середовища / Н.А. Свелеба, М.М. Бігус // Науковий вісник НЛТУ України. – 2009. - №19(8). – С.124.